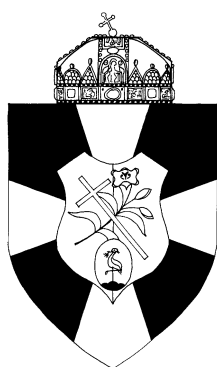

Ciszterci Nevelési Központ

HELYI TANTERV 2022

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS
ZENEMŰVÉSZETI ÁG
KLASSZIKUS ZENE

Fafúvós tanszak KLARINÉT

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja, valamint az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának 2022/2023-as tanévtől hatályba lépő 2. számú melléklete alapján

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszer család),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

A hangszeres előkészítő elsősorban a képesség kibontakozását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád felhelyezése.
- A helyes légzéstechnika ismertetése.
- A törzshangok olvasása és fogásai.
- Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.
- Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.
- A játékmód és artikuláció alapfogalmai, kivéve staccato.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módszereinek tanítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika gyakoroltatása.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása.
- A helyes befúvás, hangindítás és befejezés begyakorlása, a nyelv helyzete és szerepe.
- A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.
- A helyes gyakorlás és memorizálás, fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

A szeretet dalai kl.-zg. „Alkotó Muzsikuskok Társasága”

Gallai Attila: A klarinétzene alapjai

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.

A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás.
- A nád szerepe és beállítása.
- A törzshangok ismeretének bővítése.
- A helyes légzéstechnika ismertetése.
- Egész, fél, negyed, nyolcad értékek és szünetjeleik. Nyújtópont, pontozott ritmusok.
- Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.
- Alapvető játékmódok ismeretének bővítése, kivéve staccato

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika állandó gyakoroltatása.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás rögzítése.
- A helyes befúvás, hangindítás és befejezés gyakorlása, a nyelv helyzetének állandó kontrollja, rögzítése és szerepe.
- A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag

Klarinét ABC (Arany - Bakos - Meizl)

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

A szeretet dalai kl.-zg. „Alkotó Muzsikuskok Társasága”

Gallai Attila: A klarinétzene alapjai

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.

A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A fafúvós hangszerek ismertetése, külső megjelenés, hangszín, hangmagasság (kezdőknél).
- A klarinét részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád helyes felhelyezése.
- A törzshangok olvasása és fogásai.
- Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.
- Ismétlőjel, korona, levegővétel jele, módosítójelek.
- A dūr és moll érzet kialakítása, a hangsorok tudatosítása abszolút hangnévvel.
- A játékmód és artikuláció alapfogalmai, jelei, kivéve staccato.
- A szerkezet, tagolás alapfogalmai.
- A helyes gyakorlás és memorizálás különböző módjainak megismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika állandó megalapozása, gyakoroltatása.
- A helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása és folyamatos ellenőrzése.
- A helyes befúvás, hangindítás és elvlasztás.
- A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok mf dinamikával.
- Dūr hangsor kotta nélkül,
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Dudás L: Klarinétiskola I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Követelmény

Jól beállított légzés, befúvás, hangindítás.

A törzshangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A hangsor ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Rövid, előjegyzést nem tartalmazó gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok fél, negyed, nyolcad értékekkel, Kovács B.: Klarinétozni tanulok 1/58; 68., Balassa- Berkes: Klarinétiskola 1/21,48 stb. nehézségi fokán.

Előadási darabok (vagy népdalok), lehetőleg kísérettel. Pl. J. S. Bach: Parasztkantáta, W. A.

Mozart: Francia gyermekdal

(Klarinétalbum I.-Edition Music-Soft)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
- Négy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, lehetőleg zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése.
- Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.
- Felütés, csonkaütem.
- A dúr és moll hangsor szerkezete, a természetes, összhangzatos és dallamos moll. A hármashangzat fogalma.
- Az enharmónia fogalma.
- A szerkezet, tagolás alapfogalmai; (pl. motívum, sor, ütemsúly).
- A tanult művek formai elemzése a periódus kérdés-felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó ellenőrzése, tökéletesítése.
- Tartott hangok dinamikával.
- A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
- A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat-felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem határáig.
- Hangsorok gyakorlása repetícióval.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Dudás L: Klarinétiskola I.

Perényi É: Klarinét-etűdök.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Périer: Le debutant clarinettiste

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A tanult hangsorok, valamint hármashangzat-felbontásaik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, népdalok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad értékekkel, éles, nyújtott ritmussal vagy szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével;

Perényi: Klarinét-etűdök: 17; 19. nehézségi fokon.

16-32 ütemes előadási darabok kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra, kísérettel. Pl. J. Brahms:

Álommanó; M. Glinka: Air (Perényi: Repertoire 4., 5.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két gyakorlat a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése a kisujj-billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
- A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont a nyolcad érték mellett, triola.
- A tanult művek formai elemzése: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés-felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó javítása, a megfelelő támasz kialakítása.
- A játékmód, artikuláció további differenciálása, finomítása (portato, staccato stb.).
- A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.
- A regiszterváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével; az egységes hangszín kialakítása.
- Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat-felbontások és tercmenetek, kotta nélkül.
- A skálázás tempójának fokozása különböző kötésekkel, repetíció. A belső hallás fejlesztése.
- Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I.

Dudás L: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Périer: Le debutant clarinettiste

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat-felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.

Mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló, különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben, Perényi É.: Klarinét-etűdök 26; 32. nehézségi fokán.

Több regisztert érintő előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, zongora- vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Ch.

W. Gluck: Boldog lelkek tánca (Klarinétalbum II. - Edition Music Soft), P. I. Csajkovszkij: Régi francia dal (Perényi:

Repertoire 24)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,

- Két különböző karakterű etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése
- A legegyszerűbb segédfogások.
- A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.
- A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.
- A legegyszerűbb díszítések: rövid és hosszú előke, paránytrilla.
- Dalforma (ABA), trios forma.
- Tempo I, dal Segno, Vi-de.
- A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (pl. tánc típusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés-, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
- Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat felbontásokkal, tercmenetekkel.
- Skálázás különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
- Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
- A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.
- Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Müller (I.): Etűdök

Périer: Le debutant clarinettiste

100 Studien (G.Joppig-S. Trier)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok 11/9; 15. Balassa: Klarinétiskola 11/ 7; 13. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.

Pl. F. Schubert: Menuetto, G. Marie: Dal régi stílusban (Perényi: Repertoire 27., 19.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfűvése, transzponáló jellege stb.).
- A hangterjedelem bővítése a kisujj-billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
- Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.
- További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) írásmódja.
- A négyeshangzatok fogalma, domináns- és szűkített szeptim-felbontások. A tanuló ismerje fel és játékában alkalmazza a különböző stílusjegyeket.
- Rondóforma, variációs forma, szonátaforma.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés-, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése.
- Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.
- Hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel.
- Skálázás a korábban megismert módokon, különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
- További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) gyakorlása.
- A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
- Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
- A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.
- Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét etűdök

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: Le debutant clarinettiste

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok kotta nélkül; hármashangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok 11/13., 28., illetve Balassa: Klarinétiskola 11/40., 56. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.

Pl. Beethoven: Sonatine; Ch. Dancla: Romance (Perényi É.: Repertoire 35., 39.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfűvése, transzponáló jellege stb.)
- A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.
- A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán.
- Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások önálló alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés-, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése, tökéletesítése.
- Minden regiszterben kiegyenlített telt hang kialakítása.
- Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és törekedjen javításukra.
- A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.
- Különböző hangindítások és hangbefejezések tökéletesítése a nyelv differenciált alkalmazásával.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel.
- Kromatikus skálák.
- A lapról játék formailag és zeneileg további fejlesztése, igényes megvalósítása.
- Rendszeres társas zenélés és zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét etűdök

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: Le debutant clarinettiste

100 Studien (G.Joppig-S. Trier)

Gabucci: 60 Divertimenti

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok 11/36., 75., illetve Balassa: Klarinétiskola 11/55., 71; 81. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Donizetti: Concertino (Edition Music-Soft); Weber: Szonatina; Barmann: Romance (Perényi: Repertoire 42.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Alapfokú évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozításban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése kromatikusán. A kisujj-billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
- Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.
- Felütés, csonkaütem.
- Az enharmónia fogalma.
- A játékmód, artikuláció további differenciálása (portato stb.).
- A legegyszerűbb díszítések; rövid és hosszú előke; a trilla fogalma.
- A tanult művek formai elemzése, azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés-felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.
- Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo-decrescendo az intonáció változása nélkül.
- A hangindítás gyorsítása, repetíció, a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
- A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása, az ujjmozgások lazítása trillák segítségével.
- Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármashangzat-felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
- Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola I.

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Dudás L: Klarinétiskola I.

Dudás L: Klarinétiskola II.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Delécluse: 20 könnyű etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Périer: Le debutant clarinettiste

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat-felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.

Gyakorlatok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad, tizenhatod értékekkel, éles, nyújtott ritmussal és szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Kovács: Klarinétozni tanulok 1/196; 221.; illetve Balassa: Klarinétiskola I./97. nehézségi fokán.

Előadási darabok kotta nélkül, kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra - kísérettel. Pl. Mozart: Allegretto (Perényi: Repertoire 28.); Martini: Andantino (The Joy of Clarinet)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két gyakorlat (a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével),
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A klarinét kialakulása, fejlődése.
- A hangterjedelem bővítése kromatikusan. A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont nyolcad érték mellett, triola.
- A legegyszerűbb segédfogások.
- A kromatikus skála fogalma, szekvenciák felépítése.
- Díszítések: paránytrilla, trilla és utóka.
- A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó ellenőrzése, szükség esetén javítása, a támasz automatikussá tétele.
- A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.
- Regiszterváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével, az egységes hangszín kialakítása.
- Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.
- Repetíció gyorsítása a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a hangterjedelem alsó és felső határáig.
- Hármashangzat-, és tercmenetek, kotta nélkül.
- A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
- Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Iskolák, gyakorlatok

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Dudás L: Klarinétiskola

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Périer: Le debutant clarinetteste

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok és hármashangzat-felbontásaik, valamint tercmeneteik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.

Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben; bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása; Kovács: Klarinétozni tanulok 11/13., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok 1/21. Perényi: Klarinét-etűdök: 38. nehézségi fokán.

Különböző regiszterekben mozgó előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, kotta nélkül, zongora- vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Türk: Larghetto amoroso; Gluck: Ária (Perényi: Repertoire 29., 34.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül,

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A klarinét szerepe különböző zenei műfajokban.
- A hangterjedelem bővítése kromatikusán.
- Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.
- A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.
- A négyeshangzatok fogalma, domináns- és szűkített szeptim-felbontások
- Dalforma (ABA), trios forma, szonátaforma.
- Tempo I, dal Segno, Vi-de.
- A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (tánc típusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés-, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett készségek elmélyítése, tökéletesítése.
- Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.
- Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.
- A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
- Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
- Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Iskolák, gyakorlatok

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Beekun: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Müller (I.): Etűdök

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat

100 Studien (G.Joppig-S. Trier)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán a tanult terjedelemben.

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hármashangzat- és négyeshangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai problémát feldolgozó etűdök megszólaltatása, Perényi: Klarinét-etűdök: 60; 74. nehézségi fokán.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár, vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása kotta nélkül, kísérettel. Pl. K. Stamitz: Rondo (Klarinétmuzsika - EMB); W. A. Mozart: Larghetto (Perényi: Repertoire 33.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
- További segédfogások és tisztítófogások.
- Kvintola, szextola, kettős nyújtópont.
- A szűkített szeptimek hangjainak enharmonikus átértékelése.
- A kettős ékesítés (mordent) írásmódja.
- Rondóforma, variációs forma.
- Különböző stílusjegyek megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés-, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
 - Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.
 - Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.
 - Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
 - Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig kotta nélkül; hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel.
 - A kettős ékesítés (mordent) gyakorlati megvalósítása.
 - Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: Le debutant clarinettiste

Perényi: Klarinét etűdök

100 Studien (G.Joppig-S. Trier)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat-felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok 11/ 28; 59; 67. Perényi: Klarinét-etűdök: 70; 76. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Glinka: Vocalise; Barát: Szláv dal

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
- Díszítések korhú, stílusos alkalmazása.
- A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.
- A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés, ujj- és nyelvtechnika további tökéletesítése.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
- Kromatikus skála.
- Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Perényi É.: Klarinét-etűdök

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Giampieri: Raccolta di esercizi e studi

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Kratochvil: 66 etűd

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: Le debutant clarinettiste

Perényi: Klarinét etűdök

100 Studien (G. Joppig - S. Trier)

Gabucci: 60 Divertimenti

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök Jean-Jean: Etűdök I. Klose: Napi gyakorlatok (15 etűd:1.) nehézségi szintjén

Versenymű tételek és előadási darabok. Pl. Stamitz: B-dúr klarinétverseny, Donizetti: Concertino), Debussy: Kis néger, Klose: Fantázia (Perényi: Repertoire gyűjteményben 45. nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül, (hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel.)
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a klarinét és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a klarinét intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,
- egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb klarinétos előadóművészeket. Legyen képes
- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4#, 4b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39), Weber: Sonatina Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 44.), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája- Barokk-nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75., Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bármann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétre és zongorára II. kötetből a 9-es), Donizetti: Concertino II. tétel, Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem további bővítése.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
- Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.
- A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai és a nád alakításának legalapvetőbb módjai.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló- és kamarazene-irodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alsó fokon megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
- Az önálló játék fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.
- Hangolás lehetőleg önállóan.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
- A technikai készségek állandó fejlesztése.
- Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Gabucci: 20 studi di medio difficulta

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.

Klosé: 30 etűd

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Klosé: Napi gyakorlatok

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: 20 könnyű etűd (

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat

100 Studien (G.Joppig-S. Trier)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas- és négyeshangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1.,

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok 1/42. nehézségi szintjén.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no.

3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis - Berkes: Későromantika), J. E. A. Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,

- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem további bővítése.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
- A megfelelő nád önálló kiválasztása és alakítása.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megteremtése a klarinét szóló- és kamarazene-irodalmában.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
- Kromatikus skálák.
- A tanuló önállóságának fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszeres készségek állandó karbantartása és tökéletesítése, valamint fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.
- Hangolása tanár segítsége nélkül.
- Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.
- A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
- A skálák és etűdök tempójának fokozása.
- Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Gabucci: 20 studi di medio difficulta

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Klosé: Karakterisztikus etűdök

Klosé: Napi gyakorlatok

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.

Müller (I.): Etűdök

Périer: 20 könnyű etűd

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat

Wiedemann: Gyakorlatok IV.

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas- és négyeshangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok 1/42. nehézségi szintjén.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis-Berkes: Későromantika), J. E. A. Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem további bővítése
- Különböző díszítések.
- Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.
- A hangszer intonációs hibáinak ismerete.
- A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A már megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
- A tanuló hangszeres játékának önálló kontrollálása, javítása.
- Hangolása tanár segítségével nélkül.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- A hangképzés fejlesztése a zenei karakterek minél kifejezőbb megszólaltatásához.
- Állandó törekvés a tiszta intonációra.
- Önálló nádválasztás és alakítás.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
- Kromatikus és egészhangú skálák.
- A skálák és etűdök tempójának fokozása.
- Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Gabucci: 20 studi di medio difficolta

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Klosé: Karakterisztikus etűdök

Klosé: Napi gyakorlatok

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV

Müller (I.): Etűdök

Périer: 20 könnyű etűd

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat

Wiedemann: Gyakorlatok V.

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusán a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas- és négyeshangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok 1/42. nehézségi szintjén.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis-Berkes: Későromantika), J. E. A. Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Korunk zenéjében előforduló bonyolultabb ritmusképletek ismerete.
- A helyes vibrato fogalma.
- Kromatikus és egész hangú skála.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- A különböző transzpozíciók ismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tökéletes alapfunkciók megszerzése, automatizálása.
- A vibrato gyakorlása.
- Önálló hangolás.
- A tanuló igényének felkeltése a minél árnyaltabb, kifejezőbb hang megvalósítására.
- A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül, egyénileg kialakított figurációkkal, a technika további fejlesztése érdekében.
- Kromatikus és egészhangú skálák gyakorlása.
- Társas zenélés, zenekari gyakorlat.

Ajánlott tananyag

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Beekun: Upscale, Downscale 26 etűd

Delécluse: 20 könnyű etűd

Gabucci: 20 studi di medio difficulta

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Klosé: Karakterisztikus etűdök

Klosé: Napi gyakorlatok

Kratochvil: 66 etűd

Kröpsch: Etűdök I.

Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV.

Müller (I.): Etűdök

Périer: 20 könnyű etűd

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat

Wiedemann: Gyakorlatok IV.

Wiedemann: Gyakorlatok V.

Wiedemann: Gyakorlatok VI.

100 Studien (G. Joppig-S. Trier)

Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas- és négyeshangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel, kromatikus skála kotta nélkül.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok 1/42. nehézségi szintjén.

Lassú-gyors szonáta-, koncert- (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis-Berkes: Későromantika), J. E. A. Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
- Díszítések korhú, stílusos alkalmazása.
- A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.
- A megfelelő nád kiválasztása és a nád alakítás alapvető módjai.
- A hangszer intonációs problémáinak ismerete és tudatos javítása.
- A klarinét szóló- és kamarazene irodalmának minél átfogóbb ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Hangolása tanár segítségével nélkül.
- Nád kiválasztás, nád igazítás.
- A hangterjedelem bővítése kromatikusán.
- A tanuló igényének fejlesztése a tudatos hangképzésre.
- A légzés, ujj- és nyelvtechnika további tökéletesítése.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
- Kromatikus skála.
- Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Delécluse: 20 könnyű etűd

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat

Klosé: Napi gyakorlatok

Kröpsch: Etűdök I.

Müller (I.): Etűdök

Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult hangterjedelem határain belül.

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Etűdök-Jean-Jean: Etűdök 1/1-13-ig. Kröpsch: Etűdök 1/1-105-ig - nehézségi szintjén.

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok Stamitz: B-dúr klarinétverseny, Hoffmeister: Esz-dúr szonáta, Mozart:

Larghetto nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.
- A hangszer intonációs hibáinak tudatosítása.
- Akusztikus intonáció.
- A különböző transzpozíciók fogalma.
- A leggyakrabban használt díszítések, ékesítések önálló alkalmazása.
- Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló- és kamarazene-irodalmában.
- A nád alakításának legalapvetőbb tudnivalói.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, terc- és kvartmenetekkel, kotta nélkül.
- Kromatikus skála.
- A skálázás tempójának növelése.
- Teljes etűdsorozatok elvégzése.
- Az előadás kifejezőerejének fokozása.
- Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: 15 etűd (Hegedűszonáták)

Bozza: 12 etűd

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Klosé: Napi gyakorlatok

Kröpsch: Etűdök I.

Müller (I.): Etűdök

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Périer: 20 könnyű etűd

Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök Jean-Jean: Etűdök I. Kröpsch: Etűdök I. nehézségi szintjén

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok Krommer: Esz-dúr klarinétverseny, Donizetti: Concertino, Honegger:

Szonatina Bartók: Három csíkmegyei népdal nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, kiegészítve kvint hangközeikkel is.
- A nádfaragási ismeretek bővítése.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete. Különböző ékesítések.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tökéletes alapfunkciók kialakítása.
- Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, az előző évben megszokott módon, kiegészítve kvint hangközeikkel is; kotta nélkül.
- Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.
- A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.
- Különböző ékesítések korhű és stílusos alkalmazása.
- A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.
- A zenei kifejezőképesség fejlesztése.
- Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: 15 etűd (Hegedűszonáták)

Bitsch: 12 etűd

Bozza: 12 etűd

Cavallini: Caprices I.

Cavallini: Caprices II.

Gambaro: 20 caprices

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök III.

Klosé: 30 etűd Leduc

Kröpsch: Etűdök I-II.

Périer: 20 könnyű etűd

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat-, valamint domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, terc- és kvartmenetekkel, kotta nélkül.

Kromatikus skála.

Etűdök - Jean-Jean: Etűdök II. 21-33 Kröpsch: Etűdök II. 272 - nehézségi szintjén.

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok - Stamitz: Esz-dúr klarinétverseny, Saint-Saens: Szonáta, Kovács: Hommage - nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Glissando.
- A vibrato helyes kivitelezése.
- Ismerkedés a klarinétcsalád egyéb tagjaival.
- Tájékozottság a klarinét szóló- és kamarairodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
- A vibrato és glissando gyakorlása.
- Az összes dúr és moll skála az előző évben megszokott módon, kotta nélkül.
- Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.
- Egészhangú skálák.
- A technikai és zenei megvalósítás összhangjának fejlesztése.
- Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Bach: Csellószvittek

Bach: 15 etűd (Hegedűszonáták)

Bitsch: 12 etűd

Cavallini: Caprices I.

Cavallini: Caprices II.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök II.

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök III.

Klosé: 30 etűd

Klosé: Karakterisztikus etűdök

Kröpsch: Etűdök IV.

Paganini: 17 Caprices

Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok

Baermann (C): Napi gyakorlatok (Skálaiskola)

Követelmény

Az összes dúr és moll skála hármashangzat-, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, terc-, kvart- és kvintmenetekkel.

Etűdök-Jean-Jean: Etűdök II. Kröpsch: Etűdök II. Klosé: Karakterisztikus etűdök-nehézségi szintjén

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok - Weber: Concertino, Poulenc: Szonáta - nehézségi szintjén

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű és tempójú etűd,
- Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele).

A tanuló rendelkezzen

- megfelelő hangszeres technikával,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvési érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- a társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
- biztos hangindításra és befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására,
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barát: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny (EMB 6046) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén.

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert (Leduc), Weiner: Csúrdöngölő (EMB 8292), Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II. nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag eredményes elsajátításához tanulónként, félévenként min 4 db nád biztosítása szükséges.